

עק"פ (תל אביב) 42175-05-24 - ישראל לוין נ' משה יוסף מאיר מנדלזון

עק"פ (תל-אביב-יפו) 42175-05-24 - ישראל לוין נ' משה יוסף מאיר מנדלזון ואח'מחוזי תל-אביב-יפו
עק"פ (תל-אביב-יפו) 42175-05-24
ישראל לוין

נגד

1. משה יוסף מאיר מנדלזון

2. ישראל ינקלביץ

ע"י ב"כ עו"ד ע"י ב"כ עו"ד שי אילון

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו - יפו

[11.11.2024]

כבוד השופט עמית בן-יוסף

כבוד השופט עמית הימן

כבוד השופטת מור-אל

פסק דין

1. בפנינו ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בתל אביב יפו (כב' השופט איתי הרמלין) (להלן: "בית משפט קמא") מיום 4.4.24 בקובלנה פרטית 62397-11-22 בו האשים הקובל, הוא המערער בפנינו, 7 נאשמים, בהם המשיבים דכאן.

2. בית משפט קמא נעתר לבקשתם של המשיבים לבטל את הקובלנה שהגיש נגדם הקובל, זאת על פי הוראות סעיפים 149(4) ו-150 לחסד"פ [נוסח משולב] תשמ"ב - 1982 (להלן: "חסד"פ").

3. בקליפת אגוז נספר לקורא שעסקינן בקובלנה שהגיש הקובל על כך, שעל רקע פילוג בחסידות גור הותקפו הוא, ילדיו הקטינים ושלושה אחרים על ידי כעשרה אנשים, ביניהם הנאשמים 3-6 ביום 20.5.24 בסמוך לשעה 20.30 ברחוב הרב שך בבני ברק, לאחר סיום תפילת ערבית של שבת עשה בדרכו לביתו.

4. בכתב הקובלנה יוחסו לנאשמים 3-6 עבירות על פי סעיפים 194(א), 379, 380, 382(א), 334 ו-29 לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") וכלפי המשיבים נטען בכתב הקובלנה המתוקן (להלן "כתב האישום"), כי אחריותם למעשים טמונה בסעיף 30 לחוק העונשין - שידול לביצוע עבירה.

5. בפרק העובדות של כתב האישום בין הסעיפים 8-10 פורט חלקם במעשה העובדתי של המשיבים כהאי לישנא:
8. בצהרי יום שישי 20/5/22 הפיץ נאשם 2 לערך ל-15,000 בתי אב של חסידי החצר הוותיקה קול קורא שהובא מפיו ובקולו של נאשם 1, כדלקמן:

- א. נאשם 2: "שלום וברכה, מדבר ישראל ינקלביץ מזכיר הוועדה, להלן הודעתו של הרב הגאון רבי משה מנדלזון רב הישוב קוממיות".
- ב. נאשם 1: "אנשי שלומינו היקרים, נתבקשתי ע"י הוועדה למסור את הדברים כדלהלן: דבר נפל בישראל, ... הננו להודיע בזאת לכל שלומינו, את החלטת הוועדה, כי במצב עניינים זה, בכל הנוגע למחאה ומניעת רדיפות, אין לנו שום יכולת לבקש מאנשי שלומינו שלא להתגונן ולמחות במחוייב עפ"י הלכה בלבד, או לתת הנחיה באיזה אופן לנהוג על פי התורה כדי למנוע את המשך מעשיהם המתועבים כנגד התורה והמסורה וחילול השם וביזוי רבותינו הקדושים שליט"א בפרהסיא.
- בוודאי גם התנהלות הציבור כולו בעניין זה תהיה כראוי בדרך התורה וההלכה".
9. בדברים הללו התכוננו נאשמים 1-2 להורות לחסידי החצר הוותיקה לצאת ולפרוע פרעות בחסידי קהילת "פני מנחם" באופן מידי.
10. הדברים הללו של נאשמים 1-2 עשו את פעולתם באופן מידי, כפי שהיה צפוי, ובו ביום החלו פרעות במוקדים רבים ברחבי הארץ כנגד חסידי קהילת "פני מנחם".
6. בסעיפים 5-7 לחלק הכללי של כתב האישום נטענה ונקבעה אחריותם למעשה ושם נאמר:
- "5. הנאשם הינו רב הישוב קוממיות שבדרום הארץ. בצהרי היום 20/5/22 שידל הנאשם 1, באופן שיפורט להלן, את חסידי החצר הוותיקה לפרוע פרעות באופן מידי בחסידי קהילת פני מנחם.
6. נאשם 2 הינו מזכיר הוועדה העליונה של חסידי החצר הוותיקה נאשם 2 חבר לנאשם 1 ושידל ביחד עימו בצהרי יום 20/5/22 את חסידי החצר הוותיקה לפרוע פרעות בחסידי קהילת פני מנחם, וזאת כפי שיפורט להלן:
7. נאשמים 3-7 נמנים על חסידי החצר הוותיקה, והיו מאלה שנשמעו לדברי השידול של נאשמים 1-2 ובעקבותיהם פגעו בקובל פגיעות פיזיות ונפשיות קשות ביחד עם אחרים, כפי שיפורט להלן בפרק העובדות.
7. לאחר כפירתם (הכללית) באשמה של המשיבים, טענו הם באמצעות בא כוחם עו"ד שי אלון טענה מקדמית, בישיבת יום 7.1.24 לפיה "העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה" ועתרו לכך שבית משפט קמא יחליט בטענה לאתר.
- על הכתב (ביום 15.1.24) השיב ב"כ הקובל עו"ד שלמה אלבוים לטענה המקדמית ולאחריה אף עו"ד אשר אוחיין ביום 25.2.24, בהמשך לבקשת בית המשפט קמא השלימו הצדדים את טיעוניהם.
8. בית משפט קמא הניח בפני הצדדים לצורך טיעוניהם המשלימים את השאלה: האם הנאמר בכתב האישום בסעיפים 8.א ו-8.ב:
- "אם ההודעה יכולה להיחשב כשידול לביצוע העבירות בהתחשב בתוכנה, ואם ניתן לדבר בהקשר זה על "מקבילית כוחות" שמחייבת שכל שההודעה מופצת לקהל פחות ספציפי צריך תוכנה להיות ספציפי יותר על מנת שייחשב כשידול לביצוע עבירה."

9. בהחלטתו קיבל בית משפט קמא את טענת המשיבים ובטל, כאמור, את כתב האישום בעניינם של המשיבים, תוך שהוא מסתמך על דעתם של מלומדים בכתיבת אקדמית ופסק הדין תפ"ח (תל אביב) 1958/02 מדינת ישראל נ' מרואן ברגותי (20.5.2004). כך קבע בית משפט קמא בהחלטתו בעמ' 5-6:
- "נראה כי פסק הדין בעניינו של ברגותי הוא אמנם זה שבו נדונה סוגיית מיהותו של המשודל באופן הרלבנטי ביותר לעניינו. אני סבור כי לא בכדי באותו מקרה בית המשפט המחוזי דן יחד בשתי הדרישות הנוגעות לפעולת השידול: היות השידול בין פרט לפרט וההתייחסות השידול ל"עבירה ספציפית בעלת יעוד מוחשי", וזאת, כיוון שבין שתי דרישות אלה מתקיימת מעין "מקבילית כוחות", כאשר ככל שמדובר בהסתה לביצוע מעשה ספציפי יותר, תוגמש הדרישה הנוגעת למיהותו של המשודל, וככל שהמשודל הוא ספציפי יותר תוגמש הדרישה הנוגעת לספציפיות של העבירה. כך למשל הסתה לרצוח אדם מסוים, במועד מסוים ובמקום מסוים תוכל להיחשב לשידול לרצח (אם האדם אמנם נרצח) גם אם הופנתה לקבוצה רחבה יחסית של אנשים.
- במקרה שבפניי, כהגדרת הסינור, "שני הווקטורים" מצביעים לאותו כיוון. הקבוצה שאליה הופנו הדברים הייתה רחבה מאד והפנייה לנמענים לא היתה פנייה "מפרט אל פרט", והמעשים שאותם הוסתו נמעני ההודעה לבצע לא היו מסוימים כלל".
10. בית משפט קמא מצא שהצירוף של הפניה לקהל רחב (15000 בתי אב) שאינו ספציפי, עם נוסח פנייה שאינו אל הפרט והוא מעורפל ולא מתייחס לעבירה ספציפית בעלת יעוד מוחשי, אינו מגלה עבירה של שידול לתקיפה או פגיעה.
11. איננו שותפים לעמדתו של בית משפט קמא. לדעתנו ביקש בית משפט קמא "לרתום את העגלה לפני הסוסים" - בנסיבות המקרה שבפנינו, ובטרם שמע בית משפט קמא ראיות ואיפשר לקובל לשכנע באמצעותן שתוכן ההודעה, שכנטען, באה בשפת קוד, לא יכול היה לקבוע שפרשנותו של ב"כ הקובל לדברים שהופצו אין בהם שידול לתקיפה או פגיעה להבדיל מעבירה של הסתה לאלימות. מקומה של קביעתו של בית משפט בסעיפים 12-14 להחלטתו צריכה היתה לבוא במסגרת הכרעת דין, או למצער בבחינת הראיות הלכאוריות שיבחנו בדעתנו על פי סעיף 158 לחסד"פ.
12. אף לאופן הפצת הקריאה לציבור "הספציפי" של פלג החסידים הפורשים מחסידי גור וכמות קבוצת הנמענים, המשודלת, איננו מסכימים לעמדת בית משפט קמא.
- אין דינה של פניה בתקשורת המונים ברדיו או טלוויזיה לביצוע פיגועים כמעשה ברגותי, כנגד ישראלים או ישראל, כפניה טלפונית גם אם היא מוקלטת, הפונה לציבור מסוים, אפילו הוא רחב. אין היא סותרת, לפחות על פניו, כפי שראה למעשה, לקבוע בית משפט קמא, פניה מפרט לפרט. קהילת הפורשים מחסידי גור, אף אם היא מונה 15,000 בתי אב, היא קבוצה מוגדרת ומסוימת וכל אחד מפרטיה הוא פרט מסוים אליו פנו על פי הנטען בכתב האישום - המשיבים.
13. הערעור מתקבל, המשיבים יושבו כנאשמים לכתב האישום.
- ניתן בהעדר הצדדים בהסכמתם.
- המזכירות תעביר לב"כ הצדדים את פסק הדין.
- ניתן היום, י' חשוון תשפ"ה, 11 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.